

Súd: Okresný súd Nové Mesto nad Váhom
Spisová značka: 5P/32/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3519201538
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 05. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Pavlíková
ECLI: ECLI:SK:OSNM:2019:3519201538.2

Uznesenie

Okresný súd Nové Mesto nad Váhom vo veci starostlivosti súdu o mal. V. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom O. XXXX, A. E., v konaní zastúpeného Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Mesto nad Váhom, dieťa rodičov: matky Z. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. XXX, V. a otca B. U., nar. XX.XX.XXXX, bytom U.N. XX/XX, M. C. o návrhu pestúanky T.. M.. Q. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom O. XXXX, A. E. na nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

Návrh na nariadenie neodkladného opatrenia sa zamietá.

odôvodnenie:

1. Pestúnka M.. T.. Q. J. podala dňa 24.05.2019 na tunajší súd návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým by súd mal. V. K., nar. XX.XX.XXXX dočasne zveril do zariadenia podľa rozhodnutia súdu do ktorého by pestúnka bola povinná maloletého odovzdať.

2. Svoj návrh odôvodnila tým, že maloletý V. bol do jej pestúnskej starostlivosti zverený rozhodnutím Okresného súdu Lučenec č.k. 11P/91/2011-68 zo dňa 23.05.2011. Maloletého mala v osobnej starostlivosti už skôr od roku 2009, nakoľko pôsobila ako profesionálny rodič v detskom domove Ratolesť Tŕnie. Maloletý sa na prostredie pestúnskej rodiny dobre adaptoval. Vzhľadom na to, že mal diagnostikovanú detskú obrnu absolvovali s ním operáciu, pri ktorej mu predložovali Achillovu šľachu. Ešte pred nástupom do školy s ním absolvovali vyšetrenia v Centre poradensko - psychologického poradenstva a prevencie na Myjave v rokoch 2010 a 2012.

Výchovné problémy s maloletým V. sa začali prejavovať už pri nástupe na základnú školu, strácal pomôcky, nedokázal si zapisovať domáce úlohy, nevedel počas hodiny udržať potrebnú pozornosť. Tieto výstupy do opakovaných návštev CPPaP v Myjave, na základe čoho sa mal. V. začal vzdelávať podľa špeciálneho výchovno - vzdelávacieho programu.

Prechodom na druhý stupeň sa začali výchovné problémy stupňovať. Keďže už nebola možnosť návštevy družiny nebolo možné zabezpečiť, aby bol neustále pod dozorom dospelšej osoby. Začal klamať, zavádzať tak triednu učiteľku ako aj pestúnov. Nástupom puberty nezvládol maloletý svoje sexuálne správanie, pokúsil sa napríklad o sexuálny kontakt s bytovým psom a začal sa zaujímať o 5 ročného chlapca, ktorý je umiestnený v pestúnskej rodine. Na základe týchto skutočností bol mal. umiestnený na dobrovoľný pobyt v Diagnostickom centre v Bratislave od 12.03.2018 do 19.12.2018 s tým, že počas letných prázdnin bol v domácom prostredí. V správach centra sa konštatuje, že maloletý vie rozlíšiť čo je morálne a správne ale nekoná tak. Jeho správanie je manipulatívne a vzdorovité, prejavuje sa u neho vypočítavosť, výbušnosť a nesebakritickosť. Po návrate zo zariadenia sa v rodine pestúanky snažili o prístup k maloletému s ohľadom na jeho záujmy a potreby, snažili sa rozvíjať mimoškolské aktivity. Jeho snaha o zmenu správania však bola minimálna. Nerešpektoval pravidlá, neustále opakovane klamal, pestúnke aj učiteľom. Nevenoval sa škole, po skončení vyučovania pestúnka nevedela kde je a kedy príde domov. Pretvárala aj obava o bezpečnosť rodiny nakoľko opakovane napriek zákazu manipuloval so zakladaním ohňa v krbe. Od 04.02.2019 do 04.05.2019 bol

umiestnený do Liečebno - výchovného sanatória v Senci. Počas tohto pobytu nedokázal rešpektovať pravidlá zariadenia, za celý pobyt sa kvôli negatívnym hodnoteniam nedostal mimo zariadenia. Momentálne sa mal. V. nachádza v starostlivosti pestúanky. Nerešpektuje však ňou určené pravidlá. Po skočení školy sa nevracia domov, príde až po 20.00 hod, alebo potom ako ho pestúanka nájde vonku. Vzhľadom na zhoršený zdravotný stav manžela pestúanky, táto e kompletnú starostlivosť o domácnosť. Keďže pestúanka doteraz urobila všetky dostupné kroky k zmene správania maloletého, avšak s minimálnym výsledkom, nedokáže byť za neho naďalej do rozhodnutia vo veci samej o zrušení pestúanskej starostlivosti zodpovedná.

3. Z evidencie súdnych spisov bolo zistené, že pestúanka dňa 30.01.2019 na tunajšom súde podala návrh na zrušenie pestúanskej starostlivosti. Po prevode miestne príslušnému súdu v Lučenci a následnom prenesení príslušnosti na tunajší súd bol návrh zaevidovaný dňa 30.05.2019 a je vedený pod sp. značkou 9P/35/2019.

4. K návrhu pestúanka priložila rodný list maloletého, z ktorého vyplýva, že tento pochádza zo vzťahu B. U. Q. Z. K.U.Z. ako aj rozhodnutie Okresného súdu Lučenec č.k. 11P/91/2011-68 zo dňa 23.05.2011. Na základe uvedeného súdneho rozhodnutia bol maloletý zverený do pestúanskej starostlivosti T.. Q. J. a rodičom uložená povinnosť prispievať na jeho výživu vo výške 30% zo sumy životného minima pre nepľnoleté nezaopatrené dieťa.

5. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Mesto nad Váhom (ďalej len „úrad“) ako kolízny opatrovník maloletého na výzvu súdu vo svojom vyjadrení k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia uviedol, že s týmto nesúhlasí, nakoľko má za to, že nie je v záujme dieťaťa, aby bolo neodkladným opatrením umiestnené v zariadení na výkon rozhodnutia súdu, vzhľadom k jeho psychickému nastaveniu a symptómom, popísaným v správe. Poukázal pri tom na deklarovaný záujem matky dieťaťa o zabezpečovanie starostlivosti o syna V., ktorá však potrebuje určitý čas na to, aby jej bolo poskytnuté sociálne poradenstvo v tejto veci. Zverenie dieťaťa do starostlivosti matky bude možné v rámci prebiehajúceho konania o zrušenie pestúanskej starostlivosti (viď bod 2 odôvodnenia).

6. Zo správy úradu ďalej vyplýva, že zvereniu mal. V. do pestúanskej starostlivosti predchádzalo jeho umiestnenie v Krízovom centre „Amoret“, Tŕnie spolu s matkou Z.P. K. a sestrou M., nar. XX.XX.XXXX z dôvodu, že bývanie rodiny zhorelo a rodina sa ocitla bez prístrešia. Maloletý V. pri požiari utrpel popáleniny, musel byť hospitalizovaný. Pri požiari zahynul najmladší súrodenec M. vo veku 1 rok. Maloletý V. bol vychovávaný v rannom detstve v nepriaznivých fyzických a sociálnych podmienkach. Prežil rôzne traumy a nemal možnosť vytvorenia primeranej vzťahovej väzby. Výchova bola voľná, bez pravidiel a zásad a bez uspokojenia základných potrieb bezpečia a istoty. Bol dvakrát vrátený z profesionálnej rodiny naspäť do detského domova pre problémy v správaní. Táto skúsenosť ešte výraznejšie narušila jeho dôveru v okolitý svet. Deštruktívne známky správania sú ventiláciou negatívnych pocitov, ktoré zažil, jeho negatívne prejavy v správaní sú prejavom jeho poruchy vzťahovej väzby. Za posledný rok mal. V. strávil prevažnú väčšinu času v režimových zariadeniach, kde bol umiestnený na dobrovoľných pobytoch na žiadosť pestúanky. Od 12.03.2018 do 20.12.2018 bol umiestnený v Diagnostickom centre, v Bratislave. Zo správy psychologičky zariadenia vyplýva, že na vzniku problémov sa istou mierou podieľajú zdravotné diagnózy, osobnostné charakteristiky, pubertálne vývinové obdobie i doterajšie traumatizujúce udalosti prežité v ranom detstve. Všetky tieto okolnosti na neho vplyvajú, obrannou reakciou je potom jeho správanie, v záťažových situáciách využíva obranné mechanizmy vzdoru, odmietania, klamstva.

Od 04.02.2019 do 04.05.2019 bol mal. V. z dôvodu opakovaných výchovných problémov umiestnený v Súkromnom liečebno-výchovnom sanatóriu v Senci. Mal. V. bol hodnotený ako nekonfliktný, k dospelým sa správal slušne, vyskytli sa uňho problémy s dodržiavaním režimových pravidiel, bola potrebná neustála výchovná intervencia, na ktorú síce reagoval dobre, ale krátkodobo. Školské návyky mal slabo osvojené, neprejavoval o školu záujem, prítomné slabé vôľové vlastnosti. Vzhľadom na jeho intelekt v dolnom pásme priemeru je potrebná pomoc a sprevádzanie pri príprave do školy. Hygienické návyky a samoobslužné činnosti sú slabo osvojené, je nutná neustála kontrola. Sebaregulácia je u maloletého slabá, nezvažuje dôsledky svojho správania, nemá dlhodobé ciele, výbušnosť zaznamenaná nebola, maloletý si vie priznať chybu a následne sa dokáže ospravedlniť. Mal. V. vyhovujú jasné, veľmi jednoduché a zrozumiteľné pravidlá, dobre reaguje na pozitívnu spätnú väzbu, bol odporúčaný citlivý a trepezlivý prístup so zadefinovaním čiastkových cieľov, ktoré je schopný naplniť. Aktuálny intelektový výkon maloletého je v dolnom pásme priemeru s výrazne nevyrovnaným profilom v neprospech verbálnej

zložky, diagnostiková dysgrafia a známky dyslexie, podpriemerná úroveň krátkodobej verbálnej pamäte, znížená schopnosť porozumenia. Uvedené vo výraznej miere prispievalo k vývinu prítomných ťažkostí v správaní maloletého v zmysle prezentovaného zvýšeného napätia, sklonu ku „klamstvám“ a opakujúcim sa interpersonálnym konfliktom, neodkloniteľnosti správania. Osobnosť maloletého je vo vývine, v popredí je výrazné pociťovanie napätia ako dôsledok zmienenej frustrácie a negatívna sebahodnota. Odporúčaná bola psychoterapeutická starostlivosť zameraná na pocity menejcennosti, pocity frustrácie, v rámci výchovy voliť chápací postoj, používať jednoduché formulácie bez ťažkých výrazov, nepoužívať zbytočné vysvetlenia, skôr návody, je potrebná veľká dávka podpory a ocenenia vzhľadom na dlhodobú frustráciu vo vzťahoch z nepochopenia a napätia. Zmeny budú len postupné a je potrebný dlhý čas, pevné a láskavé vedenie bez kritiky.

7. Dňa 29.05.2019 bol pracovníčkami úradu vykonaný neformálny pohovor s mal. V. v priestoroch školy. Je si vedomý toho, že pestúnka požiadala o zrušenie pestúnskej starostlivosti a on bude musieť rodinu J. opustiť. V rodine sa o tom rozprávali a rodičia mu povedali, že u nich už nemôže zostať, lebo už nevládajú problémy, ktoré s ním majú. Maloletý oslovuje manželov J. „otec“ a „mama“. Keď bude musieť od nich odísť, najradšej by išiel za sestrou M. do Zlatoviec, alebo za svojou mamou (Z. K.) do Divína. Mama mu často volala, keď bol v Senci, teraz si píše cez internet, ale už menej často, lebo keď neposlúchal, nemá už mobil. S mamou sa rozprávali o tom, že budú bývať spolu, keď sa vráti na Slovensko, lebo ona pracuje ako opatrovateľka v Anglicku. Ešte v Divíne nebol, odkedy je v pestúnskej rodine, má obavy z toho, že by boli problémy s Rómami, tam kde býva babka.

Na otázku, ako vyzerá bežne jeho deň, maloletý uviedol, že keď príde zo školy, ide si kresliť alebo skákať na trampolínu, teraz sa s ním pestúnka nerozpráva, lebo prišiel neskoro domov, má rád kreslenie, parkúr, tanec. Zo školy prišiel 2-krát neskoro domov (dochádza vlakom z Myjavy na Paprad'), lebo po škole chce byť ešte s kamarátmi, chodia skákať parkúr na dopravné ihrisko vedľa školy alebo sú na námestí. Hodinky nemá a teraz nemá ani mobil. Keď je v škole, tak sa časovo orientuje podľa hodín na kostole. Vo voľnom čase pestúni chodia na výlety, aj jeho sa vždy spýtajú, či chce ísť s nimi, ale on väčšinou povie, že nechce ísť s nimi, lebo on z toho výletu nič nemá, nič si nezapamätá, Ráno chodí do školy vlakom spolu s M. (biologický syn manželov J.) a s M. (dieťa v náhradnej osobnej starostlivosti manželov J.), ráno do školy chodí načas. Keby odišiel od rodiny J., bolo by mu smutno za kamarátmi, za M., za rodičmi.

8. Čo sa týka biologických príbuzných maloletého na základe šetrenia bolo zistené, že: Stará matka B. K. žije spolu so svojím mal. synom v rodinnom dome, ktorého vlastníčkami sú jej svokrovci. Jej manžel zomrel v januári 2019, vychovali spolu 7 detí, šesť z nich je už dospelých, najmladší je žiakom 8. ročníka. B. K. uviedla, že jej dcéra Z. O. racuje v Anglicku asi 3 roky, sú v pravidelnom kontakte, volajú si každý druhý deň. Svoje vnúčatá doteraz nekontaktovala, lebo nevedela, kde žijú, súhlasí s tým, aby vnúčatá M. Q. V. trávili v jej domácnosti prázdniny, vzhľadom k svojmu veku si už netrúfa osobne zabezpečovať starostlivosť o vnúčatá dlhodobo, má vedomosť o tom, že jej dcéra Z., matka mal. detí má záujem sama osobne zabezpečovať o nich starostlivosť, keď sa vráti natrvalo na Slovensko.

Matka maloletého Z. o syna začala prejavovať záujem formou telefonickej a písomnej komunikácie až v období, keď bol umiestnený v Súkromnom liečebno - výchovnom sanatóriu v Senci. Pracovala v Anglicku, dňa 28.05.2019 sa vrátila natrvalo na Slovensko, uviedla, že má financie na kúpu 3-izbového bytu v Lučenci, v telefonickom rozhovore dňa 27.05.2019 uviedla, že má záujem osobne zabezpečovať starostlivosť o mal. V.. S matkou bolo dohodnuté osobné stretnutie na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Mesto nad Váhom na termín: 29.05.2019, na ktoré sa matka nedostavila.

Otec mal. V. dlhodobo neprejavuje žiadny záujem o syna, nekontaktuje ho.

9. Podľa § 2 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak. Podľa ods. 2 na účely tohto zákona sa pojmy žaloba, strana a spor vykladajú ako návrh na začatie konania, účastník konania (ďalej len "účastník") a konanie podľa tohto zákona, ak z povahy veci nevyplýva inak.

10. Podľa § 324 ods. 1 CSP pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

11. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

12. Podľa § 360 ods. 1 a 2 CMP, neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu. Ak súd nariadi neodkladné opatrenie bez návrhu pred začatím konania vo veci samej, začne konanie vo veci samej alebo poučí účastníkov o možnosti podať návrh na začatie konania vo veci samej.

13. Podľa § 367 ods. 1 až 4 CMP neodkladným opatrením môže súd nariadiť, aby ten, kto má maloletého pri sebe, maloletého odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti. O návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhodne súd najneskôr do siedmich dní od doručenia návrhu. V tejto lehote súd uznesenie vyhotoví. Uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia je vykonateľné vyhlásením; ak sa nevyhlasuje, je vykonateľné, len čo bolo vyhotovené. Uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia súd môže doručiť účastníkom až pri uskutočnení jeho výkonu, ak je predpoklad, že by bol výkon rozhodnutia inak zmarený. Účastníkom, ktorí neboli prítomní pri výkone uznesenia, doručí súd uznesenie spolu so zápisnicou o priebehu výkonu dodatočne.

14. Neodkladné opatrenie vo veciach starostlivosti súdu o maloletých má mať pred vydaním rozhodnutia vo veci samej, bez vykonania riadneho dokazovania, miesto len tam, kde bez okamžitého zásahu zo strany súdu vo forme bezodkladnej úpravy pomerov sú záujmy, starostlivosť, výchova, či dokonca zdravie alebo život maloletého vážne ohrozené. Odôvodnené je to skutočnosťou, že ide o súdnu úpravu bezprostredne dotýkajúcu sa záujmov maloletých detí, ktorým sa priznáva osobitný stupeň ochrany. Predpokladom jeho nariadenia je teda existencia tak naliehavej potreby výchovného operatívneho zákroku, ktorá neznesie odklad a vyžaduje bezodkladnú úpravu pomerov. V každej veci, ktorá sa týka maloletého dieťaťa je zároveň potrebné vždy prihliadať aj na záujem maloletého dieťaťa.

15. V danej veci mal súd za to, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia na odovzdanie maloletého do starostlivosti zariadenia na výkon rozhodnutia súdu nie je dôvodný. Podľa názoru súdu nie je osvedčená naliehavosť potreby úpravy pomerov na strane maloletého a nariadenie neodkladného opatrenia v navrhovanom znení preto nie je jednoznačne v jeho záujme. Vzhľadom na pubertálny vek a osobnostný profil maloletého, ako aj jeho predchádzajúce životné skúsenosti a traumy je prirodzené, že výchova takéhoto dieťaťa nie je jednoduchá. Súd v žiadnom prípade nechce bagatelizovať výchovné problémy, ktoré má pestúnka v starostlivosti o maloletého a oceňuje všetky pozitívne kroky a opatrenia, ktoré doposiaľ pestúnka urobila, tieto však podľa názoru súdu nedosahujú intenzitu potrebnú na využitie inštitútu neodkladného opatrenia, ktoré by spôsobilo vyňatie maloletého z rodiny a prerušenie vytvorených citových väzieb. Do doby, kým bude rozhodnuté o návrhu na zrušenie pestúnskej starostlivosti by bolo vhodné zvoliť, pevné a láskavé vedenie bez kritiky. Dôvody, ktoré prezentuje pestúnka budú predmetom rozsiahlejšieho šetrenia v rámci konania o zrušení pestúnskej starostlivosti neosvedčujú však potrebu vydania neodkladného opatrenia.

16. Z vyššie uvedených dôvodov súd nariadenie neodkladného opatrenia zamietol, tak ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu možno podať odvolanie do 15 dní od jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Trenčíne.

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie, a) ktorému súdu je určené, b) kto ho robí, c) ktorej veci sa týka, d) čo sa ním sleduje a e) podpis. Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 CSP).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP).